

not in STC

**DISPUTATIO IVRIDICA
DE INIURIIS.**

**QVAM
D. A. N.**

IN NOBILISSIMA ET ANTIQVISSIMA
*ma Oxoniensi Anglorum Academia,
sub Praesidio*

CLARISSIMI ET CONSVLTISSIMI
viri D. ADAMI REYTER.
I. V. Licentiati.

*Exercitij gratiâ ventilandam exhibet
Mense Septemb.*

GEORGIUS WINTER. Neötrepövienſis Pomeranus.

OXONIAE,
Excudebat Joſephus Barnesius. 1610.

VIRO
GENEROSO ET MAGNIFICO D.

JOHANNI HERBERTO, Equi aurato, JACOBO,
Magnæ Britanniae, Franciæ & Hyberniae, &c.

Regi à Consilijs.

Dlo Mb. 46.
hist. Rom fol.
guhi 315.

Quod ille de sua et superioris atatis hominibus olim conquestus,
Vir Generose & Magnifice, ira quosdam vel invitos memo-
riam retinere, benefactorum autem memoriam ultrò proijcere:
id rectius quis de nostra. Ipsa ad nauseam testatur experientia. Hodie
n: convicio, gladio acuto, non uti, conviciium est. Societatem enim si
intueamur civilem, si tribunalia, iniurijs sonant resonantq; omnia.
Imò fere nequitia introductum: unicuiq; maledicum esse, ius fas esto.
Frequentiam igitur si inspexerimus, hac iniuriarum materia nulla
frequentior: si necessitatem: nulla magis necessaria. Ast violentia ir-
ruens reprimenda. Utinam & à nobis. Sed vix. Virum si conspexerit
confido tacebit. Virum te. Quem enim alium? Veniam igitur largiri
quod frontispicium harum nomine tuo munire non erubuerim. Non
enim tuum me presentissimè tua contra conviciatores in compefendo
auctoritas, quam Generosa tua favore mixtâ Magnifico impulit hu-
manitas. Quam ad summum Regni huius incrementum Summus ille
diu feliciterq; devotè precamur valere iubeat. Oxoniæ die 20 Au-
gusti anno 1610.

G. M. T. devotus

GEORGIVS WINTER Pomeranus.

OXONIA

Excudebat Josephus Barnardus. 1610.

THESIS PRIMA

Injuria (a) est delictum (b) dolo malo (c) non jure factum (d). (a) græcè *βλάβη* pr. inst. h. t. Pet. Greg. Synag. iur. univers. lib. 38. c. 1. n. 3. Et generaliter sumitur, & specialiter, l. 1. ff. h. t. pr. inst. cod. Generaliter, pro omni eo quod illegitimè factum est, d. l. 1. Et alibi: *πλάγη ὅβρις ἀβίατος τὸ παράνομον* generaliter dicitur injuria quod illegitimum est. Synop. Atal. tit. 55. in pr. & lib. 66. basil. tit. 21. c. 1. in pr. Et in hac significatione interdum denotat damnum culpā datum, ut in lege Aquilia, l. 5. parag. 1. ver. significatur iniuriam ff. ad l. Aquil. l. 2. par. 4. & 6. ff. de privat. del. l. 1. ff. h. t. græcè *ἔχλημα* pr. inst. h. t. Interdum iniquitatem, d. l. 1. hic, quam Græci *ἀνομιὰ καὶ ἀδίκημα* vocant, pr. inst. h. t. Unde & dicimus injuriam quasi non juram, seu non jure factam, d. l. 1. Seu jure & justitia carentem d. l. 1. Archid. 11, quest. 3. c. illo die. n. 2. Et injuriosus quis meritò dici poterit, ubicunq; contra æquum venit l. 11. parag. 1. h. t. seu contra juris æquitatem l. 6. C. h. t. Et generaliter quod contra jus factum est injuria est, licet injuriarum actio cum effectu exinde nulla sit, l. 15. parag. 33. ff. h. t. ut sit injuria quasitocomposita quædam vox, ab in, quod privationem significat aliquando ejus cui apponitur, & jure, quasi sine jure: ut similiter habetur tale exemplum in inhumanus, in quo etiam in particula est privationis nota ejus quod in compositi altero est, nempe humanitate. Sic & est incastus, inhonestus, & similia. In hac verò speciali significatione, de qua nos proprie hic, in thesi est. (b) d. l. 1. in pr. ff. h. t. junct. l. 1. ff. de privat. del. l. 2. par. 4. l. fin. ff. cod. l. 17. par. 4. ff. h. t. par. septimus autem. 8. Const. Tanta, de conf. ff. & par. totius 8. Const. Dedit. vers. procedit & deinceps, de conf. ff. Prætorum. l. 11. C. h. t. (c) par. 1. & 11. inst. h. t. l. 1. ff. h. t. l. 33. ff. de obl. & act. l. 9. C. h. t. nec in par. hic. Char. de injur. s. 1. (d) d. l. 1. in pr. ff. h. t. Hinc rectè dicimus, si quis alicui cu-

saverit convicium fieri, non tamen factum sit, non teneri. *l. 15. par. 1. ff. h. s.*

non In corpus, dignitatem, famam alterius, *l. 1. par. 2. l. 1. par. 4. & o. l. 15. par. 5. ff. h. s.* Hinc quaerimus, cum dignitatis ratione, seu ut loquitur I Ctus in *l. 1. par. 4. h. s.* existimationis, injuriarum actio nascatur & fiat injuria, an injuriarum conveniri possit, si quis honestam matronam, meretricio habitu indutam, compellaverit, aut Magistrum artium habitu dignitatis suae destitutum, contra statuta, percusserit? affirmamus, cum ex jure aestimetur injuria, hocq; sit contra bonos mores *l. 15. par. 5. h. s.* accedatq; expressus textus *d. l. 15. par. 15. & l. 4. C. de injur.* Excipimus tamen, si Aulus Hostilius Mancinus Aedilis Curulis commessator ad aedes Manuliae meretricis venerit, & quia vi irrumpere voluerit, lapidibus summotus fuerit. Tunc enim recte dicimus Aedilem ex eo jure dejectum loco, quo eum venire cum coronario non decebat. *Aul. Gel. lib. 4. c. 14.* Simile est huc quadrans exemplum apud Demosthenem adversus Midiam.

3

Etiam volentis.

d. l. 1. par. 1. h. s. par. 1. inst. end. yn. Attal. & lib. h. s. dd. ll. Differentia observata inter injuriam & injuriarum actionem, quae expresse confirmatur per *l. 11. par. 1. l. 15. par. 9. l. 17. par. 6. par. 12. & 13. l. 15. par. 27. ff. h. s.* *Diss. 1a. c. Emil. cons. 46. n. 17. Nic. Ruck. cons. 113. n. 43. inter cons. Claud. Cant. Gail. 1. obs. 84. n. 1. & 2. obs. 39. n. 18. & 2. obs. 98. n. 21. Zas. cons. 21. n. 6. lib. 2. l. h. Dilect. Dur. de art. test. tit. 11. caut. 19. n. 4. & tit. 6. caut. 18. n. 3. Bald. de statut. verb. sang. n. 2.*

4

Etiam sui ipsius.

Cum reipub: enim detrimento conjunctum est. *arg. l. liber homo, 13. ff. ad l. Aquil.* Cum & alias semetipsum tum demum infamare licitum sit, si alterius fama exinde non laedatur, si credimus Azpil tam: *1. conclus. princ. 6. corol. 15. n. 222 in fin. per. c. si diligenti, de for.*

comp: c. juravit: de probat: l. omne. 6, parag. qui se: 7 ff. de re milit.
Boer. decis. 316. n. 9. Vid. Menoch: de arbit. iud. quest. li. 12. cent. 3. cas.
288. Diff. Pet. Greg. in Synt. iur. un. qui, in se commissam, toleran-
dam esse dicit lib. 38, c. 1. n. 2. Ias. l. 2. C. qui test. fac. poss. Decian. in l.
3. ff. de iurisdic. n. 10, Ign. in l. 1. par. si sibi manus ff. ad Syll.

Semper tamen liberi.

l. 1. par. vers. idemq. putat ff. h. t. l. 6. par. 7. l. 1. 5. par. 3. 5. cum seq. et 48,
h. t. par. 4. inst. h. sc. arg. l. 2. ff. ad leg. Aquil. l. pen. ff. de his qui not. inf.
Quod secus erat olim legibus Athenicis: siu, quibus equè servis ac
liberis injuria fieri prohibebatur, nō quod (ut præclare in Timar-
chū Æschines, fervilis cōditionis homines tantæ curæ fuerint le-
gislatori, sed quia cives sic erudire voluerūt, ut ab omni cōtume-
lia erga liberos homines abstinerēt. hoc itaq; nominatim adscrip-
tū. Ne quidē servis inferendam injuriam, Pet. Ærod. l. 4. t. 4. decret.

6

Idq; dupliciter: Aut re aut verbis: (a) quarum illa Realis à Dd:
Hæc, Verbalis, rectè dicitur. (b)

(a) l. 1. par. 1. ff. h. t. vers. in par. hic. n. 3, Gail. 2. obs. 104. n. 1. wu mbs.
præct. obs. dec. de iniur. c. 11 (b) d. l. 1. par. 1. et ibi Dd: Diff. Gomez. de
iniur. c. 6. n. 1, qui tripliciter alicui injuriā fieri ait, per scripturam
nempè, simplici verbo, & facto. Diff. & alij qui quatuor modos
statuunt. Quidam verbalem nullam agnoscunt, cū omnia delicta
ex re nascantur pr: inst: de obl: ex del. Sumpta est autem differentia
hæc à modo agendi, more I Cui usitatissimo.

7

Realis est quæ manu inferitur.

l. 1. par. 1. l. 5. inf. pr. l. 9. in pr. l. 11. in pr. l. 1. 5. par. 27. h. t. puta manus
illatione d. par. 1. pulsatione d. l. 1. par. 2. Quid verò tū quando rea-
liter injuria facta non fuerit, sed tantum quasi quædam instantia
injuriæ, puta si tantū quis admenavit (ut cū Gomezio loquamur)
vel manus, vel instrumentum aliquod, contra aliquem levaverit,
num realis injuria illata censetur? Aff: cū Gomez: de iniur. c. 6,

n. 2. per l. 1. §. par. 1. ff. h. t. Hinc reiicimus & Vultej definitionem, qui realem injuriam à subjecto definit, dicens: Re committitur injuria in corpus alterius & Iuri (pr. Rom. c. 49. n. 6. Licet enim nulla injuria realis possit fieri nisi in corpus: attamen Ictus non à subjecto, ut vult Vult. sed à modo ut diximus agendi & inferendi differentiam desumit. Quod idem est in differentia inter vim publicam & privatam l. 1. ff. ad l. Iul. de vi publ. l. 1. ff. ad l. Iul. de vi pri. Inter testamentum & Codicillos l. 1. ff. de test. & Cod.

8
Ad quam pertinet & L. Cornelia de injurijs ex tribus causis, puta quod quis pulsat, verberatusve, domusve ejus vi introita sit. l. 5. in f. pr. ff. h. t. par. sed & 9. in f. h. t. Paul. lib. 3. sentent. c. 4. Cujac. in l. sequitur. par. fin. verb. libertatem. ff. de usucap. Duar. de injur. c. 2. 3. wesi. in par. hic n. 13. Atyns. cent. 3. obs. 7. & cent. 1. obs. 8. 4. Balb. de prescript. part. 1. quest. 1. c. 3. Hip. de Mars. in l. si non convicij C. de injur. Azo in rubr. C. h. t. Oldendorp. class. de act. injuriar. ex l. Corn. Schurff. conf. 12. cent. 1.

9
Sed quid, si navem alicujus quis vi intraverit? (a) si forensem navem in bello sibi servire coegerit, in sua jurisdictione quoq; inventam? (b) quid si mare navigare prohibuerit? (c)
(a) Tenetur injuriarum d. l. 5. par. 2. 3. §. 1. 23. h. t. (b) & hunc injuriarum actionem non absolvimus. Licet enim infinita principis in sua jurisdictione sint privilegia l. princeps ff. de ll. par. graph. Sed & quod principi instit. de I. N. G. & C. c. unic. & ibi t. eudista que sint reg. l. 1. ff. ad l. Iul. majest. Dio lib. 53. Tac. 2. annal. Plut. in Flam. Gail. 2. de pac. publ. observ. 5. n. 6. proximi tamen dilectionem nec violare Zas. conf. 10. in causa executionis, n. 3. vol. 2. nec jus naturæ immotum tollere poterit, par. 2. sed naturalia, & ibi Dd. in f. de iure N. G. & C. Bald. c. que in ecclesiis rum, n. 1. §. de const. & ibi Dec. n. 41. Alc. de presump. reg. 3. pres. 8. n. 3. Bellon. conf. 2. n. 2. imò majorem dicerem, propter vœtigaly quod ob salvo conductu defensionemq; viam penditur, Rosenth. de.

de feudis: l. 4. §. 1. concl. 33. n. 12. par. l. 4. §. 6. C. de vectig. l. Si publicania
4. par. 1. ff. de publ. et vect. Afflict. verb. vectigalia n. 1. de regali. Chas.
san: in cōsuet. Paris: rub. 1. par. 4. verb. indire, imposer: n. 12, Menoch:
cōs. 21. n. 28. vol. 1. & accipientem obligat ad robariae compensa-
tionem Col. de proc. exec. p. 1. c. 2. n. 269. Myns. cent. 9. obs. 70. Gail: 2.
obs. 64. 2. §. 1. cōs. 14. n. 8. Ciro Spantone, del governa di stato. li. 9. c. 4.
& alias gravior est injuria si fiat ab eo qui tueri debet, Phil. Prob. de
iur. reg. quæst. 18. n. 10. Lud. Rom: cōs. 12. §. 1. n. 1. ver. L. frator à fratre
par: porro. ff. de condit. indeb. Nec enim magistratibus licet aliquid
injuriōse facere l. 32. in prius. nec debet oriri injuria unde jus de-
bet descendere. Jac. Emili: cōs. 38. n. 9. Facult. Lovan: cōs. 7. n. 8.
inter cōs. Claud: Cant: Nic: Ruck: ibid: cōs. 11. n. 187. maximè in
servitute ad bellum, cum aliās bello servire alij nemo teneatur, ne
dum forensis, cum nemo obligatus sit adire periculum pro alio
Bart: in l. 1. ff. ad Syll: in l. metum 9. par. sed licet. ff. quod met: caus: in l.
ut vim. ff. de l. et l. & ibi las: Roman: cōs. 117. Felin: in c. qui aliās de
heret: cū fatuitatem redoleat alijs gratificari ut ipse egeas. Knichi
de iur. territ: 4. n. 367. (c) injuriarum tenebitur. Mare enim com-
mune omniū est & littora, sicut aer l. 13. par. fin. ff. de ed. l. 1. §. 1. par. 31.
l. 1. par. 1. inst. de R. D. & ibi Ang. n. 3. & ignis, ut quorum usu con-
stet vita hominum. Lactant: lib. 2. inst. de vin: c. 10. Quod & ad por-
tum ipsam rectè extendimus, ut habet manuscript. exemplar. Col-
leg. novis Oxon. Acad. in paz. riparum §. 1. inst. de r. d. quod sic legit: Ri-
parum quoq; usus & portus publicus est, juris gentium, sicut ip-
sius usus fluminis. Et hac tali injuria illata, maximè prædatione
accedente, recompensatione aurem & restitutione à magistratu
prædantium petita, neglecta, repressitias concedi & bellum legi-
timè indici posse adstruimus. Bart. tract. repress. quæst. 1. Gail. Papæ
quæst. 32. l. Andri in Mercur. ad c. non debet. de R. T. in §. c. dominus
noster. 23. quæst. 2. Divus Tom. 2. 2. quæst. 40. c. 1. Et sic Romani bel-
lum susceperunt, Illyricum apud Polyb. lib. 2. Sic Græci Trojanum
apud Daret. Phryg. & Diol. Cretens. de bell. Trojano. Sic Megarenses
contra Athenienses apud Diodor. lib. 11. Plut. in Pericles. Bononi-
enses.

enses contra Venetos *Sigon. de reb. Ital. lib. ult.* Sed de his & simili-
bus brevi alibi.

IO

Verbalis quæ in specie contumelia dicitur (a) & Convicium;
(b) est contumelia verbis facta (c)

(a) *l. 1. ff. h. t. à contemnendo d. l. 1. par. 4. l. 11. in pr. h. t.* (b) *d. l. 1. par. 1. l. 3. par. 1. l. 7. par. 2. & 5. l. 9. in pr. l. 11. par. 7. l. 15. par. 2. & 3.*
vel à concitatione vel à conventu dictum, h. e. à collatione vocū
d. l. 15. par. 4. Fest. Pom. referente Pet. Greg. Synt. jur. un. d. l. 38. c. 5:
n. 4. convicium dixit quasi convocium, vel à vicis in quibus prius
habitatū est, vel, ut ait Ald. Manut. de Orthograph. fortasse ab
utroq; h. e. à confusis vocibus in vicis, quia convicium non nisi
concitatione & conventu quo concurrunt plurium voces, dici-
tur. (c) seu quotiens non manus inferuntur, *d. l. 1. par. 1.*

II

Famosus autem libellus (a) quo pertinent & epigrammata,
h. e. inscriptiones, aliudvè quid etiam sine scriptura in notam ali-
quorum productum (b) an Realis an Verbalis dubitatur. Rea-
lem dicemus (c)

(a) ad infamiam alicujus pertinens *l. 5. par. 9. h. t.* & pudorem le-
dens *l. 15. par. 17. h. t.* (b) *l. 5. par. 10. h. t.* (c) Realem esse probant
per l. Arriani C. de heret. l. quedam, par. nummularios, ff. de edendo;
wurmbs. præf. obs. de injur. obs. 1. & 7. & 11. Schurf. cōf. 13. cent. 2. Ba-
ro à Tautenb. in virid. conc. 108. Hipp. Sing. 469. Hartm. ab Epping:
de injur. obs. 2. Bore. par. fin. inst. hic. Et rectè. Hinc enim inter ac-
tiones injuriarum ex l. Cornel. venientes IGtus libellum hunc
famosum & ejus poenam retulit *d. l. 5. par. 9.* quibus opponitur ac-
tio injuriarum ex jure communi *l. 6. hic.* qua tenetur non tantum
compositor, sed & editor, scriptor, emendator, venditor, publica-
tor, *d. par. 9.* inventor, qui inventum non statim corruerit vel ig-
ne consumpserit, sed vim earum manifestaverit, *l. unic. C. de fami-*
lib. Collector quoq; & lector l. fin. de injur. C. Theodos. ut ex lege
sit intestabilis *d. par. 9.* immò capitali sententiæ veniat subjugan-
dus

d. d. l. un. C. de fam. lib. Gomez. de iniur. c. 6, n. 1, Diff. Gail. qui verba-
lem vult 2, obs. 104, n. 1, De emptore autem quid statrendum? Di-
stinguimus inter scientem & ignorantem. Scientem iisdem ll. &
pænis subijcimus.

Utraq; autem hæc alicui infertur aut immediatè aut mediate.
l. 22, par. 9, & 10 ff. rem rat. hab. l. 1, par. 3, l. 9, par. 2, ff. h. t. par. patitur
3, inst. hic. ratione nimirum effectus & patientis seu subjecti.

13

Immediatè: cum per semetipsum alicui fit injuria. l. 1, par. 3,
h. t. Seu cum ipsi patrifamilias vel matrifamilias, seu patrifami-
lias vel matrifamilias fit injuria. d. par. 3.

14

Mediatè: cum per alias personas, puta patri per filium l. 2, C.
h. t. l. 22, par. 9, cum seq. ff. rem rat. hab. l. 1, par. 8, ff. h. t. avo per nepo-
tem d. l. 22, par. 10, l. 1, par. 3, & 5, hæredi per defunctum d. l. 1, par.
6, aut hæreditatem d. l. 1, par. 6, & 7, marito per uxorem d. l. 1, par.
8, l. 18, par. 2, & 6 ff. h. t. l. 2, C. de dispo. p. sponfam l. 1, par. 24,
hic domino per servum l. 1, par. 3, & 4, l. 1, par. 3, hic. Non ta-
men per omnes, sed tantum qui vel ratione potestatis vel affecti-
onis subjecti nobis sunt d. l. 5, par. 4, & par. patitur 3, vers. defendi.
inst. hic. Breviter, quorum interest à nobis tueri d. l. 17, par. 18, Hinc
& injuria facta Monacho vel Canonico alicujus Collegij, redū-
dat in totum Collegium. Azpilc. tom. 1, ad l. vulgaris. ff. de fari. n. 2,
Archid. 22, quæst. 1, c. si quis. n. 1, Gomez. de iniur. c. 6, n. 6, Quod idem
est in famulo, cui injuria facta redundat in dominum Goëd. conf.
33, n. 24, & conf. 202, n. 11, & conf. 107, n. 9, Gomez. de iniur. c. 6, n. 6
Pet. Wes. conf. 24, n. 13,

15

Utroq; modo aut directè aut obliquè.
d. l. 1, par. 3, d. l. 1, par. 27, Bertr. d. Argente Consuet. Brit. 11. Descri-
mes, amendes &c. 24, art. 27. Differentia desumpta ex modo infe-
rendi.

Directo cum quis convicium alicui dixerit sine verborum ambiguitate, vel pulsaverit.

d. l. 15, par. 27, hic. Pulsaverit inquam, licet non læserit, quemadmodum est apud Macrobi. de Hortensio, cui ad speciem usq; elaboratè incedenti cum occurrisset collega, & rugas ac structurâ togæ Hortensij destruxisset, Hortensius de injurijs diem illi dixit, & procul dubio ex hac læsione injurians condemnatus fuisset, nisi excepisset: quod in angustijs occurrisset Hortensio. *Macrobi. lib. 3, Satur. c. 13.*

Oblique, quæ non directò, sed figuratè per strophas dicuntur. *d. l. 15, par. 27,* puta si in rixa dixerit aliquis: In linea mea non sunt meretrices. It: Ego nō numeravi compita urbis. It: Hic meus canis est latro nuper deprehensus, vapulavit, cæsus est per quadri-
via, *Bertr. d. Argent. d. loc. De quo genere latius Bart. conf. 4. Rom. conf. 4. Rom. conf. 96, ut ergo, relatus à Bertrando.* It: Si dixerit, ille ego non sum qui furtum feci. *Azo in sum. de dolo.* It: Si quis per ironiâ pulchram dixerit, quæ deformis est aut cadaverosa, aut timidum Achillem. *Pet. Greg. d. l. 38, c. 5, n. 8.* It: in reali, quando quis extra corpus realibus convicijs illuditur ironicè.

Quarum utraq; iterum aut levis est aut atrox. *l. 7, par. 2, h. t. par. 3, c. 6, in f. h. t.* Ratione differentie desumpta ex personarum, rerum, locorum qualitate & circumstantijs.

Levis quæ sit, ex contrario quæ sit atrox, intelligitur. *arg. pr. in f. ubi d. de his qui sunt sui vel al. iur. l. 1 in pr. ff. eod.*

Et est atrox, quam circumstantiæ aggravant. *l. 7, par. 2, h. t.* Puta, si persona libera ferviliter tractata fuerit, flagris verberibus, vulneribus *d. par. 2, Gland. Cant. conf. 25, n. 26. Pet. Greg. d. l. 38, c. 3, n. 3, item,* quam atrocem aut tempore, aut persona aut reip-

reiplâ fieri Labeo ICr° statuit, l. 7, par. 8, hîc, l. 1, par. 28 par. atrox:
10, inst. hîc. Item, ratione loci Contr. Brun: de sedit lib. 5, f. 7, n. 4. Ad
hanc & uestes honestæ personæ referimus, l. 9. in pr. hîc. Pet. Greg.
lib. 44. c. 3, n. 20.

21

Nulla autem harum adest, nisi adfuerit dolus malus & injuri-
andi animus.

Ex affectu n: facientis consistit l. 3, par. 1, & 2, l. 3, par. 3 ff. h. t. l. 3,
par. fin. l. 5, par. 9, l. 1, par. 23, l. 26, & 33, hîc. l. 5, 9, 10, C. h. t. ubi Cym:
Fab. Salicet: & alij. Gail. 2, obs: 99, n. 5: Hier. Gabr. conf: 166, n. 5, vol. 2
& conf: 167, n. 41, vol. 2, Zas lib. sing. int. 2, in l. eum qui, ff. de iniur:
n. 2, Ret. Cors. indagat. iur. lib. 3, f. 17, wes. in par: hîc n. 1, Duar. de in-
iur. c. 1. Hinc rectè Goëden dolum malum vocat substantiale acti-
onis injuriarum conf. 31, n. 11. ex Oldrad. conf. 53, vol. 3. Cum actio
hæc principaliter se fundat super animo injuriâdi. Goëd. conf. 106,
n. 27. Rectè quoq; dictum, injuriam patimur etiam ignorantes,
non inferimus nisi scientes, Lap. Abb. in i. ratu quis, n. 2, de reg. iur:
in 6. Ex circumstantijs autem dolus hic venit deprehendendus l.
qui iniurie ff. de furt. Bertr. d' Arg. in conf. Brit. d. t. 24, art. 627. seu
ipso facto Pet. Greg. d. l. 38, c. 2, n. 1. Itaq; nec ei credendum, qui cū
injuriam aut convicium dixerat, jam negat eum animum sibi fu-
isse, aut interpretatione detorquet & eludit, sed ut diximus cir-
cumstantiæ & ipsa res spectanda.

22

Qui cum non inveniatur in infante & impubere, doli incapa-
ce, l. 3, par. 1, hîc.

23

Furioso: meritò injuriarum actionem denegamus.

d. l. 3, par. 1, pro absente enim est l. 17, par. 11, hîc, l. infans, ff. ad l.
Corn. de sicar. l. 6, ff. de V. O. l. in negocijs, ff. de R. l. l. Divus Marcus, ff.
de offic. præs: l. furiosi, de R. l. l. 5, ff. ad l. Aquil. l. pen. par. fin. ff. ad l. Pöp.
de parr. l. quod infans, de rei vind. l. fin. ff. de admin. tut. Goëd. de contr.
stip. c. 7, conc. 9, n. 17.

Sed quid de iracundo?

Tenetur, *l. 5, C. h. t.* Nec sufficit dixisse sum provocatus *Ioh. Neviz*
cons. 76, n. 2, cum in genere semper verum injuriam habere obli-
gationem *Pet: Greg: Synt: iur: un: lib: 38, c: 1, n. 31, Ioh: Rojias de heret*
p. 2, n: 254. Hinc & lege Longobardorum statutum, si quis alium
argam h. e. cucurbitam seu cuculum per furorem clamaverit, &
negare nō poterit, & dixerit quod per furorem dixisset, tunc ju-
ratus dicat, quod cum argam non agnovisset, & postea compo-
nat pro ipso verbo injurioso solidos 12 *Pet: Greg: d. c. 5, n: 10*, Mi-
tius tamen punitur, *l. 16, par: causa, de pæn. l. 2, C. de abolit. l. 2, C. ad l.*
Iul. maies: l. un: C. si qu. Imp: maled: l. 3, de divort: l. 48, de R. l.

Quid in amante?

Et hic tenetur.

Licet enim amor furori comparetur, *par: illud: aut h. quib: mod. fil:*
nat: eff: legit: Oldrad: cons: 210, n. 4, Tirag: causa 4, non tamen hunc à
poena absolvimus, sed mitigari posse asserimus. Hinc poculo a-
matorio virgini propinato, si ex eo illa perierit, homicidam pro-
pinantem dicimus, & ultimo supplicio adjudicamus *t: 38, par: 1, ff.*
de pæn: Damhaud: pract: crim: c: 6, n: 38. Diff. Boss. tract: de homicid: n.
6, ut & corrivalem, corrivalem qui occiderit Gail: 2, obs: 110. Diff.
Clar: quaest: 60, n: 10.

Quid in dormiente?

Non tenetur.

Furioso namq; comparatur. Et dicit Laudensis, *ut refert Zabarel-*
la, quod dormitio reddat hominem totaliter extra mētem, quasi
esset in ecstasi, ut narrat de socio suo Anglico, qui dormiens Pa-
risijs ivit de ecclesia. B. Benedicti usq; ad flumen Secane de nocte,
& ibi puerum interfecit, & reversus dormiens posuit se in lecto.
Zab: clem. de homicid: l. 1, n. 8, wes. ad tit. C. ubi de crim. ag. oport. n. 21,
Tirag. de pæn: causa 5. Quod & extendēdum censemus ad eos, qui
infantes sopiti suffocant vel opprimunt, cognitione iudicis tamē
accedente.

Quid in ebrior?

Hunc non eximimus cum Zab. 15, *quæst.* 1, c. *inebriaverunt, et Pitt.* Mytilinæo apud Laërt. de vitis Philos. lib. 1, in Pittaco. Mitius tamen punimus arg. l. *omne delictum*, par. 7, vers. *per vinum*, ff. de re milit. l. 11, par. fin. ff. de pæn. l. un. C. si quis Imp. maled. Nec tamen semper, nisi tanta fuerit ebrietas quæ omnem mentem auferat, Bal. in c. *de crapula*, 14, de vit. & honest. Cler. Tiraq. de pæn. caus. 6. Talis enim ebrietas furor est, c. *venter*, dist. 35, Agnoscimus quoq; adesse culpam, sed abesse dolum. Vid. Vasq. 1. contr. 19, n. 14.

Dolus autem cum regulariter non præsumatur, nū injuriandi animus præsumendus in eo, in tantum ut actione injuriarum conveniri possit, qui injuriam verbalem verbis repulerit: qui crimen aliquod ad judicis aut testis rejectionem in judicio objecerit, inquisitionis est non injucunda. Aff. in primo (a) Negamus in altero. (b)

(a) Nec enim hæc verborum defensio tam necessaria est quæ personæ, nec dictum purgat, sed regerit aliud, ut contra Socin. Ang. Spec. cum Bertrando tit. 28, d. lib. concludimus. Vnde & nō sufficere putamus ad actionem injuriarum tollendam, si injurians dixerit se poenitere Ioh. Neviz. conf. 76, n. 1. Diff. multi per l. 3, ff. de 1. & 1, l. 14, par. si libertus, ff. de bon. libert. l. 2, ff. de procurat. l. 104, de R. I. l. 38, solut. matr. l. ex eo, par. 3, ff. de eo per quem fact. fuerit, & c. l. 57, de contr. empt. l. 1, & 2, C. quand. lic. se s. jud. vind. arg. l. libertus à patrono, ff. de in jus voc. l. si quis, par. utrum, ff. de Scito Syll. Tiraq. de ll. connub. gl. 1, p. 1, n. 87. Zang. de except. p. 3, c. 6. Haud: l. 2, var. quæst. 29: (b) arg. l. 3, par. 3, verb. Certat: ff. h. tit. l. 5, C. eod. Nam quod quis in forma juris & fine causæ bonæ propugnādæ, aut necessariò aut utiliter dixerit, injuria non est. Non enim habet juris executio injustitiam vel injuriam: Bertr. 3. Argent. dist. 24, art. 627: accedit Zab. per l. eum qui ff. de iniur. & l. si qui C. eod. in c. si culpa de iniur. n. 2, Idem Zab. conf. 150, n. 15. wames. conf. 52, n. 3, Diff. Bild.

Cast: Guilielm: de Cunnē, Ang: Salic: in l: fin: ff. quod quisq; iur: &c. qui protestationem requirunt præviam.

29

Sed quid, si verum crimen aliquis alicui objecerit, num veritas criminis sufficiens futura ad excusandum injuriantem à poena legali? Negabimus, distinctione omni rejecta

l. unic, C. de fam. lib. Goëd: cons. 106, n. 29, Luc. de Penna in l. errat. de cast. pec. C. lib. 12. Nam inspicitur animus conviciandi, qui diffamandi est proximus. Et talis quomodo habere poterit scopum utilitatem publicam? *Proverb. 25. si peccaverit. 2. quest. 1.* Hinc rectè concludimus & injuriarum actione teneri statuimus eum, qui jam nuptæ & castæ, olim incastæ & meretrici, criminosum meretricis nomen objecerit, non attenta differentia, qua ex L. Longobarda utitur Luc. de Penna *d. l. errat. vers. septimo* queritur an scilicet sit nupta ei cum quo antea cohabitavit meretrix, an alteri. *l. fin. ff. de furt.* Quo & pertinet l. 1. de iniur. C. Theodos. quæ: si quando, inquit, famosi libelli inveniantur, nullas exinde calumnias patiantur ij, quorum de factis vel nominibus aliquid continebunt, sed scriptionis auctor potius requiratur, & repertus cū omni vigore cogatur his de rebus quas proponendas credidit comprobare, nec tamen supplicio, etiamsi aliquid ostenderit, subtrahatur. Nec veritas igitur excusabit. Nec ubi legitima via & tuta est, illegitima & periculosa uti debet, ut ostendunt verba l. 2. C. Theodos. Qui accusandi fiduciam gerit, oportet comprobare, nec occultare quæ scierit, quoniam prædicabilis erit ad dicationem publicam meritò perventurus. Et l. 3, C. eod. Ut accusatoribus potentia præbenda est si quem persequi in iudicio volunt, ita famosis libellis fides adhibenda non est. Et l. 4. qui accusationis promotione confidat liber, a potius intentione, quam captiosa atq; occulta constrictione alterius debet vitam in iudicium devocare. Et l. 6, Innocens creditur, cui defuerit accusator, cum non defuerit inimicus. *Diff. Gab. Paleot. de not. & spur. p. 2, c. 64, n. 3.*

30

Quid

Quid in eo qui pulsare volens Titium pulset Mævium? injuriarum tenebitur.

Qui enim scit se facere injuriam, seu quod idem est, qui scire debet se facere injuriam, etiam si nesciat cui faciat, injuriarum actione obstrictus tenetur. *l. 3 par. 2. l. 18 par. 3. & 5. h. t. l. si quis. C. de furt. par. sed et si credat. inst. de obl. que ex del. nasc. Clar. par. homicidii n. 6, Diff: multi per l. 4. l. 15 par. 45. l. 18 par. 4. hic. Menoch: de arbit. jud: quæst: cas. 324 n. 10, Wes: ad Schneidw. in pr. de injur: Damhoud: pract: crim: c. 85, n. 7. Unde rejiciendum censemus Zasium lib. sing. int: 2. ad par: si injuria. l. cum qui. ff. de injur: n. 3, qui: difficilis est nodus, inquit, ex eo quod omnino negari non potest, quin iste injurians animum mihi injuriandi nullum protus habuerit, neq; si cognovisset, venerandi potius, credo, salva meliori deliberatione, quod is injurians neutri teneatur. Mihi non, quia animus injuriandi absuit, licet verba citra consensum protulerit. Titio non, quia verbis injuriosis eum non affecit, licet animus adesset, qui tamen animus sine verbis nihil operatur. *l. si repetendi. C. de condict. ob. caus.* Potest tamen res vel per me, vel per Titium deferri, ut judex eum ex officio propter hujusmodi verba injuriosa puniat extraordinem.*

31

Vera enim hæc cum similibus injuria est, ex qua injuriarum actio famosa (a) duellum omne excludens (b) dupliciter intenditur: Criminaliter aut Civiliter, (c)

(a) *l. 7. l. 42. hic. Goëd: conf. 33. n. 8, Gail: 1. obs: 65, n. 7, & 2. obs: 102. n. 1* ratione scilicet injuriæ *l. 40. hic. Gravæus pract: conc: 65, conf. 1, n. 1, Gril. d. obs: 102, n. 2, Pet. Greg. lib. 38. f. 7, n. 2, immod. & in modica Ang. in l. infamem. ff. de publ. judat. el. ad c. cum te n. 9. de re jud: & alij apud Clar. lib. 5, Sentent. par. inju. n. 7. (b) non enim tantum nullo juris textu ejus permissio approbari potest, cum è contra cõstet nullibi illegitimum modum esse assumendum ubi legitimus præfens est & haberi queat, arg. *l. 3. ff. de l. & l. 1. l. 4. ff. ad l. Aquil. l. 1. C. quandoq; sine iud. se vind. pot. Gigas tract. crim. les. maiest. n. 6, quæst:**

18. Imò apertum quoq; injuriæ ulciscendæ rationem viâ duelli sæpè etiam deficere, cum scilicet injuria ab ijs infertur quos provocare non licet. *Ant. Massa cont. usum duelli n. 81.* sæpèq; perire innocentem sub justo clypeo *Iul. Ferret. de duell. n. 25.* Hinc non tantum est regulariter interdictum, *Pavin. de visitat. quest. 2. 2. n. 53, Par. à Put. de re milit. tit. an pugna & duell. sing. pers. sint permissa n. 1.* & propter immanitatem derestabile *Massa Gall. cont. us. duelli n. 7, Medic. de defenit. 13, n. 2,* apud barbaros etiam reges & imperatores, *Mass. Gall. ad form. Cam. obligat. n. 40.* Sed & jure naturali & gentium *Iul. Ferret. de duell. n. 31, & 33, & Canonico Iac. Castil. de duell. n. 24, Ferret. de duell. n. 26,* imò divino *Iob. de Ligna de duell. n. 5, collat. 4, Iac. Cast. de duell. n. 10, coll. 4, circ. fin. Alciat. de sing. certim. 1,* utpotè diabolo fabricante inventum *Castil. de duell. n. 16, Alc. d. loc. n. 7, conc. 2,* ut quo Deus tentetur *Rossell. de cas. consc. lit. d. verb. duellum, Castil. de duell. n. 14,* prohibitum. (c) l. fin. ff. de privat. del. l. 10 in fin. h. d. 7, par. 6. ff. hic par. in summa. 11, inst. hic *Archid. quest. 15, quest. 7, c. si quis. n. 1, Gomez. de injur. c. 6, n. 7, Gail. 1, obs. 65, n. 1, Pet. Greg. d. l. 38. c. 1, n. 8.*

32

Criminaliter quando accusat Reum ad poenam criminalem arbitrariam fisco applicandam.

d. l. fin. ff. de privat. del. d. l. 6, hic. d. par. in summa. Gomez. d. c. 6 n. 7.

33

Pœna hæc fisco cum applicanda veniat, non immeritò quaeritur, an, ut in quibusdam civitatibus nō tam consuetudine quam vetustatis errore receptum, Senatui jure licitum sit poenam pecuniariam ex injurijs aut alijs criminibus coactam ad usum privatum inter sese distribuere? *Negamus.*

Fisco enim poena applicanda hæc. Si enim illa consuetudo improbabilis, imò injusta, qua res furtiva magistratui loci acquiritur *Schneid. par. fin. inst. de obli. c. del. n. 8, Damhoud. pract. crim. de furt. l. 1, n. 52, Halsgerichts Ordnung. Caroli V. art. 207, Reces. Imp. August. anno 1550 vers. Und nachdem &c.* quid futurum fiboro pub-

publico. & certè quanto favorabilior causa publica causa priva-
ta, tantò iniquior illa consuetudo hac. Quo igitur jure possint
pœnam ita distributam in fraudem legis condemnato restituere
ut factum aliquando meminimus, ipsi viderint. Nos ad constitur-
tiones eos remittimus *arg. l. 13, par. 13, ff. de jur.*

34
Civiliter, quando agit ad pœnam pecuniariam sibi applicandâ,
d. l. fin. ff. de privat. del. d. l. 6, l. 37, par. fin. ff. hic d. par. in summa inst.
h. t. Gomez. d. c. 6, n. 7. Zaf. cons. 22, n. 13, lib. 1. Hinc talis injuria in
jure non habet expressam pœnam, sed judicis committitur resti-
tutioni *jux. jam relat. Goed. cons. 33, n. 25.*

35
Una tamen harum intentata altera evanescit & denegatur.
l. un. C. quand. civ. act. crim. pr. jud. l. 6. in f. ff. hic. Cum utraq; ten-
dat ad vindictam, *l. pr. etor. par. posse. ff. h. t. Gomez. de injur. c. 6, n. 7.*
Duar. de publ. jud. c. 2. Cujac. 20, obs. 25, & seq.

36
Ad illam refertur & actio ad palinodiam.
Mar. part. 4, distinct. 1, n. 17, Par. de Put. de Synd. verb. compositio.
quam propter invitam veniæ precationem & rarissimam *Bernh.*
Gravau. pract. concl. 65, n. 2, optimum remedium esse ait *ibid. n. 3,*
& apud Romanos jam olim usitatissimam *ibid. n. 7,* à Friderico
3, Imp: iterum introductam receptamvè *ibid. n. 9,* *Diff: Gravau.*
d. l. n. 11. Gail. 1, obs. 65, Myns. cent. 2, obs. 98, Blar. in l. diffamari C. de
ingen. manum. Moller. 1, semestr. 23, vef. cons. 22, n. 18, & in par. hic.
n. 18, Thes. decis. 8, n. 8.

37
Daturq; injuriato (a) contra injuriantem. (b)
(a) etiam mediata *l. 22 par. 9, cum seq. ff. rem rat. hab. l. 1, par. 5, 8, &*
9, ff. hic nisi fuerit actio ex L. Cornelia l. 5, 6, & 7, C. hic. (b) & eum
cujus dolo malo factum est vel suasu ut quis percussus fuerit *l. 11,*
in pr. & par. 6, l. 15, par. 17, ff. hic. item cuius mandato *d. l. 11, par. 3,*
& 4, jussu l. 17 par. 7, procuracione par. pen. inst. hic. operâ l. 15, par.

2, incitatione d.l. 15, par. 8, summissione d.l. 15, par. 8.

38

Non tamen heredibus vel in heredes.

l. 1. ff. de privat. del. junct. par. 1, in f. l. 13, in pr. l. 15, par. 14, ff. hic. Goed. cons. 102, n. 5, nisi lite inter defunctum jam contestata l. 13, in pr. hic. & l. 28, ff. eod. Gail. 1. obs. 64, n. 5, aut nisi ex injuria quadam atrocissima, puta si injuria facta fuerit cadaveri defuncti, cui heredes bonorumvè possessores extitimus d.l. 1. par. 4, & 6, Item, nisi aut pater violenter & injustè fuerit suspensus, trucidatus, decollatus, aut turpi morte necatus aut servituti subjectus l. 1, 2, 3, ff. de lib. causa. Goed. cons. 102, n. 8, 12, 13, tunc enim locum sibi vindicat regula: Executio quorundam delictorum heredibus data est. d. l. 1, par. 1, ff. de privat. delict.

39

Nec fratri pro fratre in civili actione.

Semper enim ferè ll. tantum patris & avi mentionem faciunt l. 22, par. pen. & ult. ff. rem rat. hab. l. 1, par. 3, ff. h. s. Spectat enim injuria ad nos quibus nostræ potestati vel affectui subjectis illata est d. par. 3, & quorum ratione nobis quodammodo illata est. d. l. 1, par. 6, & quorum interest injuriam factam non esse l. 11, par. 7, ff. hic. Et benè Goed: Inter specialiter personas ad agendum civiliter de injuria admissas, vel de offensa commissâ in alterum, frater non enumeratur. cons. 107, n. 3.

40

Datur ad vindictam (a) & ad interesse damnumq; consequendum. (b)

(a) *l. fin. ff. de privat. del. l. 7, par. 1, l. 17, par. fin. ff. hic. Zas: cons. 22, n. 1, lib. 1, (b) l. 15, par. 46, ff. h. s. l. 17, par. 2, ff. eod. etiam actione injuriarum criminaliter intentata Gomez: de injuriis. 6, n. 9, per l. qui nomine ff. ad L. Corn. de fals. & l. item apud Labconem. par. si quis servo. ff. h. s. post Bart. in d. l. item apud. Unde merito rejicimus sententiam eorum, qui ad expensarum & interesse executionem opus esse statuunt officio judicis incidenter arg. l. interdum 2, par. qui su-*
rem.

rem. ff. de furt: ut & illorum qui utilem L. Aquiliæ actionem cō-
petere affirmant. arg. l. liber homo. 13. ff. adl. Aquil.

41

Nisi post annum intentata fuerit.

l. 17. par. 6. ff. hic. l. 5. C. eod. l. in honorarijs: ff. de obl. & act. Goed. d. conf. 102. n. 18. cum seq. Gomez. de injur. c. 6. n. 15. Gail. 2. obs. 104. n. 2. & obs. 105. n. 1. Ant. Govean. lib. 1. c. 10. etiam ratione damni & interesse.

42

Aut tacitè (a) vel expresse (b) remissa.

(a) puta dissimulatione l. 11. par. 1. hic. derelictione d. par. 11. & par. fin. inst. hic. l. 17. par. 6. eod. conversatione amica cum injuriantem Gom. d. c. 6. n. 16. salutatione Zab. in c. olim de injur. n. 4. per l. nō solum par. 1. ff. de injur. (b) puta pacto Gom. de injur. c. 6. n. 15. Geil. 2. obs. 102. n. 17. Archid. 33. qu. est. 4. c. si illic. n. 4. transactione, jurejurando, d. par. 1. Communiter tamen receptum, Monachum, Canonicum, filium familias non posse remittere injuriam sibi factam in præjudicium monasterij, Collegij, patris. Immo remissam quoque à filio à patre vindicari posse etiam ex parte filij Pet. Barbosa in l. 39. ff. solut. matr. n. 5. licet contra collegium possit, etiam Monacho vel Canonico nolente Azpilc. tom. 1. ad l. vulgaris ff. de furt. n. 2. quod idem est in patre Gomez. d. c. 6. n. 6. Med. de novat. lib. 2. vers. iniuria; nisi pater sit vilis & turpis persona, filius verò non item, l. sed et si unus par. ait pr. et ff. h. s. Gom. d. n. 6.

43

Quæ tamen remissio ad remissionem expensarum, si generaliter fuerit facta, extendenda non est.

Goed. conf. 202. n. 22. & conf. 103. n. 1. Pet. Greg. in Synt. lib. 3. c. 1. n. 15. & c. 7. n. 11. Zab. c. si rixati, n. 2. de injur. Diversa namq; in utroq; est æstimatio: igitur alteri cum altera nihil commune l. 3. par. 3. ff. de privar. delict.

44

Non tamen compensata.

C 2

Seb.

Seb. Med. de compens. quest. 48. n. 2. Nam & hic locum habebit, quod nunquam plura delicta concurrentia faciant ut ullius impunitas detur. Neq; enim delictum ob aliud, delictum minuit poenam, d. l. 2. ff. de privat. del. Diff. affirmando quoad injurias, verbatenus aequales Bertrād. d. Argent. cons. Brit. d. tit. des crimes, & c. art. 62 & Spec. tit. de accusat. vers. quid si te vocavi. Socin. in l. fin. ff. quod quisq; iuris & c. Angel. in l. ut vim. ff. de i. & i. cum regula sit, contraria delicta mutuā compensatione tolli, ut latè Bald. in l. cum mulier. ff. solut. matr.

Unde meritò reiiciendi sunt. Dd. qui distinctione ad quaestionem propositam respondent, dicentes, cum criminaliter agatur non esse locum compensationi, ut est Speculat. d. t. par. 1. vers. quod si vocavite. Angel. in d. l. ut vim. ff. de i. & i., Panorm. in c. cum te. de sentent. & re jud. n. 25. Secus si agatur civiliter, cum scilicet crimē circa idem vertitur, per l. viro. l. cum mulier. ff. solut. matr. l. si ambo, par. 1. ff. de compensat. l. si uxor. par. d. vi. ff. ad l. Inl. de adult. l. 2, par. pen. ff. per quem fact. fuerit, & c. l. si duō ff. de dolo.

45

Mutatur tamen interdum actio injuriarum in aliam, puta in actionem L. Corneliae, l. 7, par. 1. ff. hic. Propter publicae utilitatis executionem d. par. 1, l. 17, par. 2. ff. hic. Pet. Greg. d. lib. 38, n. 24. Si scilicet intra annum mortuus sit vulneratus ex L. Longobardorum l. d. l. Imo & nihil obstat quò minus statuamus, si post aliquot puta 3 vel 4 menses, vulnerato mortuo, ex inspectione corporis, e.g. cranei ruptura & fissura, apparuerit vulnus illud fuisse statim initio lethale, quod tum L. Corneliae actio locum habeat, medicorum & chyrgorum opinione, in hac specie rupti carnei ictu lapidis, de non observata diæta, non attentata. Quid enim diæta nō observata in hoc casu efficere possit vel nocere, non videmus. Sic tamē vulneratus, postea si vel casu, vel lethali aliquo ab alio inflicto vulnere, perierit, an is qui prius lethaliter vulneraverat, homicidij & L. Corneliae actione liberandus veniat, jucundissimæ est quaestionis. Sunt qui affirmant per l. 17, par. Celsus scribit, & l.

23. Psal: 78, v. 71. 1. Reg: 2. v. 27, & 35. Matth: 17, v. 25. Matth: 22, v. 21. Matth: 20, v. 25. Rom: 13, v. 1. Tit: 3, v. 1. 1. Pet: 2, v. 13, & 14. Exod: 32, v. 27. ibi, Dominus meus. & 1. Sam: 22, v. 14, & 15. ibi, Praefo sum Domine: servus tuus sum. Hierem: 37, v. 20. quae verba superioritatem eius qui hoc nomine indigetatur denotant, ut patet. 1. Pet: 3, v. 6. Matth: 22, v. 45. Gregor: ad Mauris. Imp: lib: 3. epist. 61, & ad Theodor ep: 64. Vide & Fredericum 1. Barbarossam Imp: in rescripto suo ad Hadrianum Papam, ubi ratione aliquot regulium ab Imp: Papis concessorum eos vocat Deos per adoptionem, lege tamen iustitia & subjectionis subiecta. Et eleganter Caroli Gulvi Regis Franc. & postea Imp: Romani rescriptum apologeticum ad Hadrianum 11. P. Rom: de potestate Regia seu Imperatoria: auctoritate Papae & iurisdictione utriusq; regiminis, scriptum anno Christi 871.

Quomodo affirmare poterit omnes sibi subiectos Reges, ratione mediatae potestatis à populo acceptae: (a) cum tamen constet Regum & Principum immediate à Deo esse constitutionem & institutionem. (b) i

(a) Zab: in e. quae ecclesiarum n. 16, v. si de iurisdictione principis, de Constit: Navarr. in relect: c. novis: n. 147, vers. sex, inferitur de iudic. Card: de Tur: Crem: in eaduo sunt, n. 2, v. Secundo spiritalis, 96, dist: & in sum. de eccl: c. 90, lib. 1, Alberic: in l. cunctos populos n. 16, C. de S. Trinit. Pet: à Monte de prim. Pap. & majest. Imp. sub rubr. de Imp. majest. origine n. 6, Felin. c. cum non liceat n. 13, de praescript. (b) Deut. 17. v. 15. 1. Sam. 8. v. 11, & 18. Psal: 2, v. 6. 2. Reg. 5, v. 2. iunct. v. 3. Prov. 8, v. 15, & 16. Sap. 6. v. 12, 3. Ioh. 19. v. 11. Rom. 13. v. 1, 2, 3, 4. 1. Pet. 2. v. 13, & 14. Deut. 28. v. 36. 1. Tim. 2. v. 2. Dan. 2. v. 21. Eleganti istam exemplum est in collatione versculi 43. 1. Reg. 1. cum v. 15. 1. Reg. 8. v. 9. 1. Reg. 10. 11. Chron. 23. v. 1. cum 2. Chron. 1. v. 8. & 11. Sic quoq; Imp. Fridericus in epistola ad principes Imperij anno 1157 per electionem, inquit, principum à solo DEO regnum & imperium nostrum est. sic & Ioseph à Deo constitutus est super omnem Aegyptum. Gen. 41. vers. 41.

Quo.

3
 Quomodo excommunicationis suae fulmine Reges & Principes throno deturbare, in quo à DEO ipso positi sunt, poterit, (a) ipse excommunicandus, ipse iniustissimus (b)?
 (a) Bald. in l. rescripta. n. 8, C. de prec. Imp. offer. loh. Monac. in c. grādi n. 5, de suppl. neglig. prelat. in 6, August. Triumph. de potest. eccl. quest. 46, art. 2, v. in contrarium. usq. ad fin. Card. Tur. Crem. in c. alijs, n. 4, v. in oppositum, l. 1, quest. 6, Decian. tract. crim. lib. 4, c. 15, n. 5, & 6.
 (b) Excommunicationem vestram, (scribit benè Otto divina respectu clementie Imp. Augustus, sed & Sancta Synodus anno Christi, 863, Roma ob servitium Dei congregata, summo Pontifici ac universali Papae D. Iohāni; parvi pendemus, eam potius in vos retorquēbimus, quoniam quidem iustè facere possumus. Judas D. N. Jesu Christi proditor, imò venditor, cum cæteris prius ligandi & solvendi potestatem à Magistro in hæc verba acceperat: Amen dico vobis, quęcunq; ligaveritis super terram, &c: quamdiu enim bon⁹ inter discipulos fuit, ligare atq; solvere valuit, postquam verò cupiditatis veneno homicida factus vitam occidere voluit, quē possit à ligatim solvere, solum ligare potuit, nisi seipsum, quem infelicissimo laqueo strangulavit?

4
 Quid, ipse subjectus regibus & legibus, (a) dum injuriam hanc exemptionis pro jure omnibus malè obtrudit, quæ injuria infirmitatis certè est, non fortitudinis (b) annon reipsa benè ostendit portas inferorum prævaluisse adversus papalem sedem, in tantum, ut cæca, defectum pro abundantia, inopiam pro copia apprehendat, defendat?

(a) Corol. 1. sup. (b) secundum Ambros. lib. 1. offic. in c. 37. 22. quest. 3. & in commentarijs super hoc Azpilc. n. 2. & 3. Et Augustin. par fin. de pæn. dist. 25. Par. de Put. de remilit. lib. 8. n.

Sed lubet hic verba quædam subijcere rescrip. Friderici I. Barbarol. Imp. Aug. ad Hadrian. Papam ut multum ad hoc quod in Coroll. tractamus, facientia: sic autem verba.

